

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00 Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видавничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Домі, на роуі вулиць Пritchard і McGregor, у Winnipeg, Man.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ВІД РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ПРЕСИ

ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В КАНАДІ ТА ДО ВСІХ ЧИТАЧІВ УКРАЇНСЬКОЇ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ПРЕСИ.

Дорогі Товариші й Товаришці! В цій нашій відозві ми в короткі висніємо Вам стан нашої преси зараз, перед черговою травневою кампанією допомоги робітничо-фармерській пресі.

Ми дуже добре розуміємо, що за останній рік у нас було багато кампаній. Розуміємо, бо ми ж самі їх переводили, самі їх започатковували, наша преса стояла на чолі їх! Але Ви, товариші й товаришці, знаєте, на які великі цілі ці кампанії переводилися. І коли наша преса стояла на чолі цих кампаній, то сама вона терпіла на цім матеріально. Коли минулої осені наспіла страшна вівстка про катастрофічну повінь в Західній Україні, наша преса в той час була в критичному положенні сама, між нами кажучи, в касі не мала ані цента і вже позичала гроші на папір, щоб якось дотягнути до листопада. Ми про це тоді нікому нічого не говорили, але вдарили на ритунок потерпілих від повені. Наша преса, поспішаючи на допомогу жертвам повені, дала безплатно папір на всі відозви, листи, дала всі коверти, виконувала безплатно всі друки — а це разом взявши внісє кілька соток доларів. Нарешті наша преса відпустила свого адміністратора, т. Навізівського, який ще й нині ділить допомогу в Галичині (до соймових виборів польська влада й йому не дозволяла роздавати допомоги), бо польська влада розважала комітет. Рятуючи потерпілих від повені, ми були певні, що читачі нашої преси, що всі наші організації не забудуть про неї і в листопаді свій обовязок гідно виповнять.

МИНУЛОРИЧНА ЛИСТОПАДОВА КАМПАНИЯ.

Так воно й сталося. Але все-ж таки допомога в листопаді була не до той міри, як скажемо в 1926 році. Причина та, що це не закінчено було навіть кампанії допомоги жертвам повені. Також треба взяти на увагу, що в листопаді 1926 і 1927 року ми знизали на "Укр. Роб. Вісті" передплату на половину. Товариші — дати "Укр. Роб. Вісті" за два долари на рік, це значить дати їх за півдларю, або докласти до них два долари з иншого фонду, в даному разі з пресового фонду. Також в листопаді сама лише висіла премія тим, що відновили передплату, кошувала на кількасот доларів. Значить, ми старалися побільшити число читачів "Укр. Роб. Вістей" коштом добровільних жертв старих, свідомих читачів. Так робили не тільки ми, але так роблять і інші робітничі часописи, щоб пробити собі шлях в широкій масі робітництва. Але завжди цього робити не можна, бо тоді це означає-б, що ми цілком знизали передплату на "У.Р.В." до двох доларів на рік. А це було-б самовбивством для газети.

Отже на зверх листопадова кампанія збільшила число передплатників, але на ділі не дуже багато змінила нашу газету матеріально. І зараз до травневої кампанії ми приступаємо з порожньою касою, не заплативши ще навіть за ті машини, що ми їх купили.

ЗАЛЕГЛІСТЬ ПЕРЕДПЛАТИ ТЯЖКО ВІДБИВАЄТЬСЯ НА ГАЗЕТІ.

Виготовляючи листи до травневої кампанії, ми основно переглянули адресар і побачили, що великий процент читачів нашої преси довгує за газети. Ми знаємо, що тепер тяжкі часи, але довгувати за газету рік чи два — ніяким тяжким часом не є виправдане. Ми часто чекаємо довгий час, щоб дати змогу робітничим й фармерським привирнати свою залегу передплату. І часто бувають такі передплатники, що присилають по 10 і по 20 доларів разом за кілька задолжених років. Але, товариші, ми хочемо, щоб Ви зрозуміли і иншим пояснили, що довгувати для своєї газети, це значить снитяти її розвиток, це рівночасно вбивати її. Ні та компанія, в якій ми купуємо папір, чорнило, метал, яка направляє машини, ні та, якій платимо за світло, павер, ні одна з них не чекає нам на гроші більше, як місяць. Як не заплатимо один місяць, не дістанемо кредиту на другий. Як не заплатимо почті за пересилку грошей згорі, вона не прийме часописів. Робітникам також треба виплачувати. А тут передплатники довгують по півроку, по рокові й по більше. Ми не хочемо відбирати друкованого слова, й шлемо часописи, але, товариші, зрозумійте, що робимо це коштом великої перешкоди для розвитку своєї преси.

СПРАВА БІЗНЕСОВИХ ОГОЛОШЕНЬ В НАШИХ ЧАСОПИСАХ.

На останніх з'їздах наших організацій обговорювалася справа поміщення бізнесових оголошень відповідальних фірм в наші преси з тим розрахунком, щоб придбати для нашої преси нове жорсле прибутку, які зменшили-б потребу отаких пресових кампаній. Ми прислухалися до голосів делегатів, щоб знати, яка думка про це наших читачів. Нарешті з'їзди залишили цю справу в руках Видавничої Ради, дяючи їй право приймати такі оголошення, якщо вона уважатиме, що на цему наша преса не потерить морально.

Цю справу Видавнича Рада вже обговорювала кілька разів з ріжних боків. Є досить поважні вигляди, що, приймаючи оголошення від великих фірм, можна мати значну фінансову підтримку для нашої преси. Однак, коли ми відамо, скажемо, одну сторінку "Укр. Роб. Вістей" для бізнесових оголошень, а одна сторінка, як звичайно, йде на ріжні поквітвання та організаційні оповістки, то в такому разі нам для газетного матеріалу залишиться лише дві сторінки. Значить, наша газета на

цему потерить, хіба що видаватимем "Укр. Роб. Вісті" на шість сторін. А це цілком немислиме доти, доки наші часописи друкуються на старій друкарській машині.

СПРАВА ЗАКУПНА РОТАЦІЙНОЇ МАШИНИ.

Вже від пару років у нас порушувалася справа закупна ротатійної чи піротатійної машини. Але перше ми думали про приміщення. Збудувавши нове приміщення, треба було купити ще один лайнотайп, що ми й зробили минулої весни. Цего місяця, не дивлячись на те, що в касі порожньо, ми примушені були купити ще три машини: "стичер" за \$500; "катер" за \$800; "перфорейтор" за \$133. Кілька десятків доларів коштує встановлення їх в друкарні та злучення з електрикою. Ми купили ці машини тому, що кожного року ми видаємо приватному підприємству півтори тисячі доларів за такі роботи, які ми легко виконаємо самі в своїй друкарні, маючи ці машини, і за пару років, вони нам виплатяться. І коли ми думаємо про нову друкарську пресу, то ті машини нам тимбільше необхідні. Ось чому ми їх купили. Купили — значить ми таки далі поширюємо своє видавництво з тою метою, що до десятилітнього ювілею "Укр. Роб. Вістей" — вони будуть друкуватися на новій ротатійній машині або як денник, або на шість сторін.

Тому то, товариші, ми кличемо Вас шире взятися до праці в транівській кампанії. Тому ми кличемо: **вирішуйте залегу передплату, приєднуйте своїй пресі нових передплатників.** Замість задолжуватися за газету кілька років, краще постановити так: **послати передплату на пару доларів пірвічно.** Тоді не буде так страшно виглядати й газета матиме спромогу оплачувати хоч частину своїх видатків.

Взагалі-ж докладайте старань, щоб наша преса була забезпечена на літні місяці, які є для неї найтяжчими. Приєднуйте її нових передплатників! Популяризуйте її між працюючими та, щоб до десятилітнього ювілею, який буде в березні 1929 року, "Укр. Роб. Вісті" стали денником, а "Фармерське Життя", "Робітничий", "Світ Молоді", щоб подвоїли число своїх передплатників.

Робітничо-фармерська преса — це робітничо-фармерська зброя! Сталіть-же її на добро працюючим, а на погибель ворогам!

Редакція і Адміністрація "Укр. Роб. Вістей", "Фарм. Життя", "Робітничий" і "Світу Молоді".

В ДЕБРАХ ПОЛІССЯ.

(Спеціальна кореспонденція до "Укр. Роб. Вістей".)

"Полісся — це мало знана країна", каже один польський журналіст на шпальтах урядового денника. Журналіст цей до певної міри має рацію, бо така справді Поліссям замало цікавилися селянсько-робітничі організації. Мало того, значна частина політичних діячів, особливо Галичани, не знає докладно границь української Полісся. Чомусь кожний уявляє його в межах історичних, а не сучасних. Сьогодні українське Полісся зводиться до кількох лише повітів. Безспорною частиною українського Полісся є повіти: Берестейський, Кобринський, Дрогичинський, Камен'я Коширський, частина Пінського, Луценського та Пружанського (повіти Столич, Сарни, Костополь відійшли до Волинського воєводства і тому не підлягають спорів).

Згадані повіти українського Полісся були предметом суперечки поміж Комуністичною Партією Польщі, Компартією Західної Білорусі та Компартією Західної України. Суперечка закінчилася тим, що ці терени були віддані впливам українських селянсько-робітничих організацій. Але доки суперечка тягнулася, Поліссям успіли заволодити пепесівці. Вони згуртували свої сили в Бересті та Пінську. Маючи до послуг урядовий апарат, вони протягом року так закріпилися, що довгий час трудно було туди пролізти самим радикальним українським партіям.

Як відомо, Полісся має погану ґрунту і велике малоземелля та безземелля. Селянство живе там у великій нужді і темряві. Пригноблене великими податками та сваволею польської адміністрації, воно завжди досить радикально і охоче горнеться до селянсько-робітничих організацій. Те спостерігали пепесівці і для підтримання того настрою відомандирували до Пінська посла Воліцького, який заснував там газету "Красное Знамя" та почав брати селян на дешевеньку демагогію. Протиоставитися Воліцькому було досить трудно, бо кожному дрібну селянсько-робітничу організацію зараз же душила польська поліція.

Так тяглося кілька літ. Відбивання позицій від пепесівців розпочав Сельсоюз, а потім Сель-Роб. Мозоліста 3-ох літня преса спаралажувала впливи пепесівців в Берестейській окрузі, значно надломивши в Пінській, але остаточно не вдалося виперти. Далека положність, розсіданість та впрот неможлива комунікація були на перешкоді. При так невигідній ситуації вдалося однак в більших осередках да-

Просвіти є в руках хруньяди. Невдоволення видало з-біжників, в якім заборонено партійним людям бути керівниками читальні. Цей обійчик має в такій опісбі усунути актив, що дбає про напрямки діяльності в книгарнях в інтересах селян та робітників, а в книгарнях запанує тоді шляхотсько-попівський дух. Обійчик цей має вже застосованні. В Кобрині усунуено Рафаловича, одного з поважніших діячів селянсько-робітничого руху, а на його місце поставлено якогось без роду та племені хруньяка Васлюка. За Кобринюм пійдуть другі місцевості, коли не дати відразу заслужену

відсіч чорній зграї. А можливість зробити це мається: периферія в руках селянсько-робітничих організацій. Потрібно зорганізувати всі сили на загальні збори, що відбудуться в травні, і викинути хруньське сміття.

Подаючи в коротких словах стан політичного життя на Поліссі, хочу зазначити що Полісся є дуже добра організаційна база для селянсько-робітничих організацій, треба тільки приложити більше зусиль, як то прикладалося до того часу, а тоді не буде місця ані пепесівцям а ні хруньяді.

С. П.

ВІДОЗВА ГОЛОВНОГО УКРАЇНСЬКОГО АГІТПРОПКОМУ КОМПАРТІЇ

до

ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ І ФАРМЕРІВ, А ДО УКРАЇНСЬКОГО ЧЛЕНСТВА КОМПАРТІЇ З'ОКРЕМА.

Дорогі Товариші!

Наближається день першого травня, в який організовані працюючі маси підраховуватимуть свої втрати й здобутки за минулий рік. Минулий рік, як і його попередники, був роком завзятої класової боротьби. Організоване революційне робітництво й селянство принесло в цему році великі жертви на вівтар класової боротьби. Віддалекого Китаю, від инших колоніальних країн аж до цивілізованих країн Європи та Америки, ми бачимо скаженний наступ буржуазії на організовані ряди робітництва й селянства. В Китаю відбуваються масові розстріли робітництва; те саме, тільки в менших розмірах, відбувається в инших колоніальних країнах. Поборюючи силою зброї визвольний рух колоніальних народів, міжнародний капітал не лишає в спокою робітництво й селянство своїх країн. В Італії фашизм чимраз більше схоплює за горло всякий прояв протесту, що вибухає між робітництвом, і крахоті борців пакується в тюрми або вбиває за вулгар, чи закатує до смерті в тюрмах. Польська шляхта скаженіє, засуджуючи на смерть українських революціонерів, саме тепер відбуває свій суд на сотки членів Білоруської Громади. У Франції, Греції, в деякій Японії починається масовий наступ капіталістів і їх урядів на комуністичні партії та взагалі на революційні робітничі організації. В Злучених Державах капіталістичний суд замордував минулого року Сака й Вансетті, а наемники капіталу пролили кров робітничу в Колоредо. І тепер в Злучених Державах і в одній, то в другій галузі індустрії стало відбуватися страйки з великими переладками робітництва. На захід Канади також заноситься на страйк і якщо до него приде, тоутреба бути приготованими, бо організовані сили капіталу спільним фронтом стануть проти него й при допомозі організованих і неорганізованих сквбів будуть його поборовають.

Взагалі багато ми маємо до підраховування в день першого травня, чего великого міжнародного свята працюючих. Товариші й Товаришці! Великим освідомляючим чинником, який вказує нам на наші поражки й перемоги, який

приготовує нас до майбутніх великих перемог — є наша преса. Ми недавно зверталися до Вас з відозвою, в якій зивали допомогти організації Компартії "Воркерів". Ми й зараз кличемо Вас не занедбувати цієї справи, але допомогти-ще цего місяця одинокому справжньому робітничому часописові в англійській мові в Канаді.

Другою дуже важною справою для нас, українських робітників і фармерів в Канаді, є справа розвитку нашої української робітничо-фармерської преси, яка є нерозлучною частиною наших організацій і її організаційно-освідомлюючої праці. Місяць травень, як це вже Вам відомо з минулих років і з відозв центральних з'їздів наших братніх організацій, є місяцем, в якім всі ми працюємо, щоб забезпечити існування нашої преси на літні місяці. Тепер, як бачимо, наша преса набула ще й нові машини. Не дивлячись на тяжкі обставини, на скажені надії наших ворогів, вона промощує все ширший шлях до працюючих мас і стремить до того, щоб в найближчому майбутньому "Укр. Роб. Вісті" або зробити денником, або побільшити на шість сторін, бо існуючі чотири сторінки зацїні вже для того матеріалу, який має обслуговувати справи наших організацій, міжнародний робітничий рух та висвітлювати всі світові події.

Своєю дружною працею в місяці травні ми мусимо покласти перші підвалини під зміцнення нашої преси, а це зміцнення буде початком її дальшого розвитку.

Ми кличемо в першу чергу всіх українських членів Компартії Канади взяти активну провідну участь в травневій кампанії допомоги українській робітничій пресі. Ми зиваємо всіх членів і членкинь наших братніх організацій та читачів нашої преси докласти старань, щоб травнева кампанія перейшла з найкращим успіхом.

Товариші й Товаришці! Вирішуйте залегу передплату в місяці травні! Приєднуйте нових передплатників своїй пресі! Зберіть пресовий фонд! Спільними силами будуюмо свою зброю — могутнє друковане слово!

За Головного Українського Агітпропком К.П.К.: Т. Кобзей, секр.

ПОСОЛЬСЬКА НЕДОТОРКАНИСТЬ.

Галицький український посол Михайло Західний після маршала польського союму, соціаліста Давишському, лист з приводу звірств, яких допустився поліціянт й воєня Пласудзького на немилу польському урядові послах. Дослівний переклад листа цього подямо ніяк без уваг.

Дня 27. Березня 1928 року, в пору відомої політичної демонстрації при відкритті союму, коли я закликав премієр-воєня Пласудзькому:

"Зверни Україні українську землі!" — вдерлися в союмову саяло поліціянти і по вказівкам якогось розвідчика і на приказ міністра внутрішніх справ, вислали мене зі соймової саялі. В соймовому каридорі вони ки-

нули мене на землю, воіліли по землі, а потім, піднявши мене, товкли мене ззаду прикладами рушниць і покалічили мені праву ногу; вкінці витаскали мене з соймових кулуарів і кинули на лавку обік уже потовчених послав Варського і Жука. Через хвилину поліціянти витаскали з соймової саялі ще одного Льва Бачинського, якого перед тим воіліли по землі і

жорстоко катували прикладами, обдерли з одежі й сорочки і так грубо кинули об грань лавки, що трохи не розторочили його голову.

Побоям послав пригавдалися поліційні комісарі і міністер внутрішніх справ, який ні словечка не сказав проти варварського способу ув'язнення й виводкування послав.

Без плашів і без капелюхів всадили нас до автомобілів. Я сидів у четвертому возі, оточений поліціянтами з рушницями й револьверами в руках; один поліціянт увесь час держав револьвер проти моїх грудей. На підворію поліції зревівуваіли нам кишені, записали привізиці і заперли нас в келіях.

Коли ми звернули увагу поліційському комісарові, щоб над нами не знущалися, бо ми горожанні й послі, він відрубав: "Адже не бути вам більше послами, будете тільки в'язнями."

Коли ми звернули увагу поліційському комісарові, щоб над нами не знущалися, бо ми горожанні й послі, він відрубав: "Адже не бути вам більше послами, будете тільки в'язнями."

Наслідком побовів і простуди, попасався я в ліхорадку тай мусів з припоручення посла доктора Курвіца покластися на два дні до ліжка.

Коли голова уряду досі не признав відповідним переперехати побитих і скатованих послав, подаю факт незнаной і історії парламентаризму події до вашої відомості з проханям передати його високому союмові.

Підписано: Д-р Михайло Західний, соймовий посол.

РОБОТА ШЕВЧЕНКІВСЬКОГО ІНСТИТУТУ НА УКРАЇНІ.

У розмові з кореспондентом "Пролетарської Правди" вечний секретар Шевченківського Інституту проф. Айзеншток поддав такі відомості про роботу Інституту.

"Те велике значіння, яке має Шевченко для України, — скаже проф. Айзеншток, — особливо підкреслює потребу докладного вивчення Шевченка. Досвід минулих років показав, що імя Шевченка та його твори можуть використовуватися з агітаційною метою групами та партіями, які нічого спільного не мають з дійсним світоглядом та з дійсним революційним настроєм Шевченка. Радянська влада рішуче відкинула культ Шевченка й замісць нього висунула вивчення Шевченка. Зважаючи на це, вся робота Шевченківського Інституту проходить тепер під знаком утворення цілої спеціальної царини знання — шевченкознавства.

Тепер широко розгорнуто роботу трох кабинетів інституту а саме: кабінету, що вивчає біографію Шевченка, кабінету творів Шевченка та бібліографічного-літературного кабінету. Проте інститут не може обмежитися тепер лише одним вивченням Шевченка. Те центральне місце, яке займає Шевченко в новій українській літературі, вимагає всебічного вивчення всієї нової літератури. Тому утворено два нових кабінети вивчення літератури до Шевченка й другий кабінет вивчення літератури після Шевченка. Нарешті слід відзначити роботу ще одного кабінету, що набирає тепер особливого актуального значіння, це кабінет сучасної радянської літератури. Шевченківському Інституту в його роботі допомагає ціла низка видатних вчених та робітників ріжних міст України."

Наприкінці розмови проф. Айзеншток каже, що Шевченківський Інститут звертається до всіх громадян з проханям надіслати до інституту усі рукописи та матеріали, що стосуються української літератури або в крайньому разі повідомляти в чіх руках вони знаходяться.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті"!